

PATVIRTINTA

SĮ „Vilniaus atliekų sistemos
administratorius“ direktorės 2022 m. rugsėjo
8 d. įsakymu Nr. V-2022-134

Aktuali redakcija

(SĮ „Vilniaus atliekų sistemos
administratorius“ direktoriaus 2025 m.
balandžio 1 d. įsakymo Nr. V-2025-18
redakcija)

SĮ „VILNIAUS ATLIEKŲ SISTEMOS ADMINISTRATORIUS“ DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. SĮ „Vilniaus atliekų sistemos administratorius (toliau – Įmonė, VASA) darbuotojų etikos kodeksas (toliau – Kodeksas), nustato Įmonės darbuotojų (toliau – Darbuotojai arba Mes) bendrąsias elgesio nuostatas, principus bei reikalavimus, kurių privaloma laikytis bendraujant tarpusavyje, taip pat su atliekų turėtojais, rinkliavos mokėtojais, rangovais, partneriais, valstybės ir savivaldybių institucijų, organizacijų darbuotojais, žiniasklaida ir kt.

1.2. Kodekso tikslas – apibrėžti Darbuotojų elgesio ir veiklos principus, normas bei reikalavimus, informuoti ir šviesti Darbuotojus, ugdyti Darbuotojų atsakomybę, apsaugoti Darbuotojus nuo konfliktinių situacijų ir neetiško elgesio, nubrėžiant ribas tarp tinkamo ir netinkamo elgesio.

1.3. Įgyvendindami VASA veiklos tikslus remiamės Įmonės misija, vizija ir šiomis vertybėmis: **Veiklumas, Bendruomeniškumas, Profesionalumas, Atvirumas.**

1.4. Vadovaudamiesi VASA vertybėmis ir Kodeksu, Mes dirbame, kuriame ilgalaikius ryšius su atliekų turėtojais, rinkliavos mokėtojais ir partneriais, stipriname bendrumo jausmą VASA, suprasdami, kad aukščiausius standartus atitinkantis etiškas elgesys yra bendravimo ir bendradarbiavimo Įmonėje esmė. Todėl rūpinamės vertybių puoselėjimu, profesinę veiklą grindžiame asmenine atsakomybe.

2. ELGESIO PRINCIPAI

2. Kasdienėje veikloje vadovaujamės šiais principais:

2.1. **Sąžiningumo:**

2.1.1. tęsime duotus pažadus;

2.1.2. siekiame žodžio ir veiksmo vienybės;

2.1.3. elgiamės sąžiningai, garbingai, laikomės teisės aktų reikalavimų bei saugome gerą VASA vardą ir reputaciją;

2.1.4. netoleruojame apgaulės, sukčiavimo, neteisėtos veiklos.

2.2. **Atsakomybės ir atskaitomybės:**

2.2.1. savo profesinę veiklą grindžiame asmenine atsakomybe už sprendimų ar veiklos rezultatų pasekmes, galimą naudą ar žalą;

2.2.2. suvokiame VASA įsipareigojimus darbuotojams, atliekų turėtojams, rinkliavos mokėtojams ir partneriams;

2.2.3. užtikriname priimamų sprendimų skaidrumą, teisėtumą, prireikus pagrindžiame savo sprendimų priėmimo motyvus.

2.3. Pagarbos įstatymui, žmogui ir jo teisėms:

2.3.1. laikomės įstatymų, gerbiame žmogaus teises, laisves ir orumą, o susidūrę su kitų asmenų vykdomais teisės pažeidimais, nedelsiant padarome viską, kas būtina, kad šie veiksmai būtų nutraukti;

2.3.2. kalba, veiksmais ar siūlomais sprendimais nediskriminuojame nei vieno darbuotojo ar kandidato, atskirų asmenų ar visuomenės grupių dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės seksualinės orientacijos, amžiaus, negalios, etninės priklausomybės, religijos, odos spalvos, tautybės, šeiminės padėties, visuomeninės padėties, išvaizdos, pomėgių ir (arba) kitų teisės aktais saugomų savybių, ir imamės teisėtų priemonių pastebėtai diskriminacijai stabdyti;

2.3.3. netoleruojame priekabiavimo, smurto ar patyčių bet kokiomis formomis. Apie bet kokius susijusius klausimus ar incidentus pranešusius ar liudijančius darbuotojus apsaugome nuo priešiško elgesio, keršto ir kitų neigiamų pasekmių;

2.3.4. dėmesingai išklausome asmenis, suteikiame išsamią informaciją ir teisėtomis priemonėmis įgyvendiname kreipimosi tikslus ar tinkamai pagrindžiame teisėtą atsisakymą juos vykdyti.

2.4. Nešališkumo, objektyvumo ir teisingumo:

2.4.1. esame objektyvūs, teisingi, sprendimus priimame vadovaudamiesi aiškiais vertinimo kriterijais, vengdami asmeniškumo, emocijų, atsižvelgdami į oponentų nuomonę bei kitus objektyvius veiksnius;

2.4.2. darbinėje veikloje žmones vertiname atsižvelgdami į jų kompetenciją, įgūdžius ir pasiekimus;

2.4.3. mūsų vykdoma veikla ir elgesys nėra pagrįsti asmeniniu ar kitokiu suinteresuotumu, spaudimu iš kitų asmenų;

2.4.4. darbinėje veikloje elgiamės politiškai neutraliai ir korektiškai, darbo vietoje ir darbo metu neužsiimame politine propaganda ir (ar) agitacija.

2.5. Nepiktnaudžiavimo:

2.5.1. nenaudojame darbinei veiklai skirto laiko, VASA darbo priemonių bei finansinių ir materialinių išteklių, intelektinės nuosavybės savo, savo artimųjų bei kitų asmenų poreikiams tenkinti;

2.5.2. nesinaudojame pareigomis ir nedarome įtakos tiesioginei ar netiesioginei finansinei ar kitai turtinei naudai tiek sau, tiek savo artimiesiems asmenims gauti. Šio principo pažeidimu laikomas ir toks veikimas, kai tokia nauda gaunama ne vien dėl tiesioginių VASA darbuotojo sprendimų, bet ir pasinaudojant įtaka ar spaudimu kitiems VASA ar kitų institucijų darbuotojams.

3. ELGESIO IR VEIKLOS REIKALAVIMAI

3.1. Elgesys darbo metu:

3.1.1. atlikdami savo pareigas laikomės Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų viršenybės principo, veikiamo suteiktų įgaliojimų ribose ir jų neviršijame, esame susipažinę su VASA vidaus teisės aktais, reglamentuojančiais mūsų funkcijas ir (ar) pareigas;

3.1.2. situacijose, kurios neaptartos šiame Kodekse ir kituose VASA vidaus teisės aktuose, elgiamės vadovaudamiesi VASA vertybėmis, taip pat visuomenėje priimtomis elgesio normomis;

3.1.3. spręsdami pavestas užduotis ir priimdami sprendimus, pagal poreikį bei kompetenciją bendradarbiaujame su kitais VASA padaliniais, kitomis institucijomis, įstaigomis, įmonėmis ir organizacijomis;

3.1.4. vykdydami darbo funkcijas laikomės visuotinai priimtų gero elgesio normų, savo elgesiu nediskredituojame savo ir VASA reputacijos, visada prisimename, kad pagal mūsų elgesį, visuomenė gali susidaryti įspūdį apie Vilniaus miesto savivaldybę, VASA ir jos darbuotojus;

3.1.5. rūpindamiesi VASA įvaizdžiu, atsakingai naudojamesi išorės komunikacijos priemonėmis ir vengiame viešų pasisakymų (įskaitant ir socialinius tinklus bei visą internetinę erdvę), kurie galėtų diskredituoti Įmonės vardą, kenkti mūsų asmeninei ir (ar) VASA reputacijai ir taip silpninti visuomenės pasitikėjimą Įmone;

3.1.6. savo elgesiu ir išvaizda rodome pagarbą kolegoms;

3.1.7. esant konfliktinėms situacijoms elgiamės objektyviai, nešališkai ir ieškome objektyviausio teisėto sprendimo;

3.1.8. laikomės nulinės tolerancijos alkoholio, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimui darbo vietoje;

3.1.9. Ne darbo metu vengiame situacijų, kuriose mūsų neetiškas elgesys būtų sietinas su VASA ir galėtų pakenkti jos reputacijai.

3.2. Santykiai Įmonėje:

3.2.1. Mes tikime tuo, ką darome, ir visi drauge kuriame bendram darbui palankią aplinką, kurioje netoleruojame priekabiavimo ir vieni kitus gerbiame nepaisydami individualių skirtumų, gabumų ar asmeninių bruožų;

3.2.2. mūsų elgsena rodo, kokio elgesio tikimės vienas iš kito – mums svarbu vykdyti savo pažadus, dirbti ir elgtis taip, kaip norime, kad su mumis būtų elgiamasi;

3.2.3. susilaikome nuo nepagarbių viešų pasisakymų ir (ar) svarstymų apie savo kolegų asmenybę ir kompetenciją, atliekamas konkrečias užduotis ar pavedimus, o pagrįstą kritiką reiškiamo korektiškai;

3.2.4. Mes esame geranoriški, siekdami VASA tikslų, teikiame ir priimame pagalbą, dalijamės patirtimi, siekdami konsensuso konstruktyviai diskutuojame, išklausome kiekvieno nuomonės, operatyviai priimame sprendimus, pasitikime vieni kitais, bendradarbiaujame, ir tai mums padeda tobulėti bei gerinti savo paslaugas;

3.2.5. Įmonėje netoleruojame bet kokio pobūdžio ir formos kolegų žeminimo, įžeidinėjimo, menkinimo, šmeižimo, trukdymo jų darbui, nesantaikos kurstymo, neigiamų emocijų demonstravimo;

3.2.6. netoleruojame piktybinio, kenksmingo ar kitokio netinkamo elgesio darbo vietoje;

3.2.7. pripažįstame savo padarytas klaidas ir imamės visų įmanomų priemonių joms ištaisyti;

3.2.8. atsisakome vykdyti neteisėtą nurodymą, pavedimą ir apie tai pranešame VASA nustatyta tvarka.

3.3. Santykiai su atliekų turėtojais, rinkliavos mokėtojais ir partneriais:

3.3.1. įsiklausome į atliekų turėtojų, rinkliavos mokėtojų ir partnerių poreikius, stengiamės juos pažinti ir suprasti. Mums svarbi atliekų turėtojų, rinkliavos mokėtojų ir mūsų partnerių patirtis, todėl sudarome galimybes jiems reikšti savo nuomonę apie VASA darbo ir teikiamų paslaugų kokybę;

3.3.2. bendraudami su atliekų turėtojais, rinkliavos mokėtojais ir partneriais laikomės Įmonės klientų aptarnavimo standarto, vienodai vertiname visus atliekų turėtojus, rinkliavos mokėtojus ir partnerius, nė vienam neteikiame pirmenybės, suprantame, kad asmeniniai ryšiai negali būti naudojami suteikiant privilegijas ir (ar) gauti išskirtinę naudą; bendradarbiaujame, siekdami partnerystės, santykius grindžiame abipuse pagarba ir tolerancija; laiku vykdome pažadus; esame atidūs ir objektyvūs.

3.4. Santykiai su tiekėjais:

3.4.1. siekiame patikimos partnerystės su VASA tiekėjais, bendradarbiaudami vadovaujamės visuotinai priimtomis etiško elgesio normomis: pagarba, tolerancija, sąžiningumu;

3.4.2. tikimės, kad mūsų tiekėjai taiko gerąją tarptautinių žmogaus teisių, darbo sąlygų, aplinkosaugos ir antikorupcinės veiklos praktiką. Svarbus kriterijus užmezgant ar plėtojant dalykinius santykius – skaidri, etiška tiekėjų veikla;

3.4.3. tiekėjus renkamės ir vertiname laikydamiesi pirkimų procedūrų, pagal iš anksto nustatytus kriterijus, tokius kaip kokybė, kaina, sugebėjimas įgyvendinti įsipareigojimus, patikimumas, įskaitant socialinius bei aplinkosaugos aspektus.

3.5. Korupcijos prevencija:

3.5.1. siekiame VASA partnerių, atliekų turėtojų, rinkliavos mokėtojų ir darbuotojų pasitikėjimo ir geros reputacijos, todėl netoleruojame bet kokių korupcijos formų ir veiksmų, galinčių daryti neigiamą įtaką ar žalą VASA reputacijai;

3.5.2. vykdomė veiklą, vadovaudamiesi antikorupciniais įsipareigojimais ir principais, kurie yra nustatyti Įmonės Atsparumo korupcijai politikoje.

3.6. Svetingumas ir dovanos:

3.6.1. laikomės aukščiausių moralės reikalavimų ir elgiamės taip, kad priimant sprendimus dėl dovanų, nekiltų abejonių dėl interesų konflikto ir nebūtų sudarytas korupcinio pobūdžio veikos įspūdis;

3.6.2. neteikiame ir nepriimame jokių dovanų ar paslaugų, susijusių su Darbuotojo darbo pareigomis, jei tai neatitinka tarptautinio protokolo, tradicijų, jos nėra skirtos reprezentacijai ar yra draudžiamos pagal teisės aktus, Įmonės vidaus dokumentus ir yra nepriimtinos pagal visuomenės etikos normas;

3.6.3. jokiais atvejais savo elgesiu ar veiksmais nerodome, kad iš trečiųjų asmenų tikimės gauti dovanas, susijusias su pareigų vykdymu, užimamomis pareigomis ar Įmonei suteiktais įgaliojimais. Siekiame, kad už gerai atliktą darbą, paslaugumą ar sėkmingą bendradarbiavimą būtų taikomi padėkos būdai, nesusiję su daiktinėmis/materialią vertę turinčiomis dovanomis, dėkingumą išreiškiant žodžiu ar parašant raštu.

3.7. Interesų konfliktai:

3.7.1. Mes visuomet stengiamės kad priimant sprendimus Įmonėje, pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams, būtų užkirstas kelias interesų konfliktams, identifikuotos ir suvaldytos interesų konfliktų rizikos;

3.7.2. vengiame situacijų, kuriose būtų galima suabejoti mūsų nešališkumu ir sąžiningumu, neužsiimame VASA interesams prieštaraujančia ir (ar) abejones dėl objektyvumo keliančia veikla;

3.7.3. nusišaliname nuo sprendimų rengimo, svarstymo ir priėmimo bei pareigų, kurios suteiktų neleistiną asmeninę, finansinę ar kitokią naudą ne tik mums, bet ir mūsų artimiems asmenims, vykdymo.

3.8. Asmens duomenų bei konfidencialios informacijos apsauga:

3.8.1. Darbuotojų, atliekų turėtojų, rinkliavos mokėtojų ir kitų asmenų duomenis tvarkome tik turėdami tam teisinį pagrindą ir tikslą;

3.8.2. duomenis tvarkome užtikrindami jų privatumą, saugumą ir konfidencialumą bei tinkamas technines ir organizacines priemones, kurios apsaugo duomenis nuo neteisėtos prieigos, atskleidimo, atsitiktinio praradimo, pakeitimo, sunaikinimo ar kitokio neteisėto tvarkymo ar praradimo;

3.8.3. Mes griežtai laikomės konfidencialumo įsipareigojimų, žinome, kokia informacija yra konfidenciali, ir užtikrindami jos konfidencialumą imamės veiksmų, apsaugosiančių šią informaciją nuo praradimo, vagystės ar neteisėto naudojimo;

3.8.4. Mes gerbiame atliekų turėtojų, rinkliavos mokėtojų, mūsų partnerių ir tiekėjų teisę į privatumą ir saugome jų konfidencialią informaciją net ir pasibaigus sutartiniams santykiams. Šis mūsų įsipareigojimas galioja ir pasibaigus darbo santykiams Įmonėje;

3.8.5. konfidencialios informacijos neviešiname ir nenaudojame atliekų turėtojų, rinkliavos mokėtojų, partnerių, tiekėjų nenaudai arba trečių asmenų naudai (nebent sutinka patys atliekų turėtojai, rinkliavos mokėtojai, partneriai arba to reikalauja įstatymai).

3.9. Sauga ir saugumas:

3.9.1. atsakingai elgiamės su mums suteiktu darbu skirtu turtu, įranga ir priemonėmis: užtikriname įrangos fizinę apsaugą nuo pašalinių asmenų, nesijungiame prie VASA sistemų iš nesaugių viešųjų tinklų, neatskleidžiame slaptažodžių, juos reguliariai keičiame, nesilankome netinkamo turinio interneto svetainėse, nenaudojame darbu skirtos įrangos asmeniniais tikslais;

3.9.2. esame sąmoningi ir budrūs galimų neteisėtų veiksmų akivaizdoje – neatidarinėjame įtartinų el. laiškų ar juose esančių prisegtukų, nesuvedinėjame savo prisijungimo duomenų.

3.10. Informavimas ir komunikacija:

3.10.1. užtikriname, kad visa informacija, kuri teikiama Įmonės viduje ar tretiesiems asmenims, būtų teisinga, tiksli ir atitinkanti faktines aplinkybes, draudžiama skleisti, pateikti klaidinančią, neišsamią ar neteisingą informaciją, susijusią su Įmonės veikla;

3.10.2. Informacija apie VASA veiklą viešiname Lietuvos Respublikos ir Įmonės vidaus teisės aktų nustatyta tvarka.

3.11. Tvarumas:

3.11.1. siekiame išlikti inovatyvia, socialiai atsakinga ir aplinkai draugiška organizacija;

3.11.2. nuosekliai integruojame aplinkos, socialinius ir valdysenos principus į sprendimų priėmimo procesus;

3.11.3. su tvarumu susijusius principus integruojame į VASA teikiamas paslaugas.

4. KODEKSO VEIKSMINGUMO UŽTIKRINIMAS

4.1. Siekiame darbus atlikti maksimaliai gerai, prisiimame visą atsakomybę už savo veiksmus, sprendimus, žodžius ir pasekmes, prireikus pagrindžiame savo sprendimus ir netoleruojame aplaidaus darbo, neetiško elgesio. Jei mums kyla etinių dilemų, konsultuojamės su savo tiesioginiu vadovu arba įmonės darbuotoju, atsakingu už atitikties ir rizikų valdymą.

4.2. Už tinkamą šio Kodekso nuostatų laikymąsi yra atsakingi visi Darbuotojai. Įmonės direktorius ir įmonės padalinių vadovai privalo rodyti aukščiausius standartus atitinkantį etiško elgesio pavyzdį ir pasirūpinti, kad Darbuotojai suprastų ir vadovautųsi šio Kodekso nuostatomis.

4.3. Darbuotojų elgesys ar veikla, pažeidžianti Kodekso nuostatas, atsižvelgiant į nusižengimo pobūdį, sunkumą ir jo pasekmes, gali būti vertintina kaip darbo pareigų pažeidimas.

4.4. Apie Kodekso neatitinkančią kolegų veiklą ir kitus smerktinus veiksmus darbo vietoje mes pranešame savo tiesioginiam vadovui, o apie netinkamą pastarojo elgesį – jo vadovui.

4.5. Sužinoję apie korupcijos požymių turinčius veiksmus, pranešame apie tai per VASA pranešimų kanalą arba informuojame tiesiogiai Įmonės direktorių, savo vadovą arba Įmonės darbuotoją, atsakingą už atitikties ir rizikų valdymą. Taip pat netoleruojame kitų neteisėtų veikų ir imamės veiksmų, siekdami sustabdyti teisės aktų pažeidimus. Apie žinomas nusikalstamas veikas ar administracinius nusižengimus pranešame kompetentingoms institucijoms.

4.6. Saugome asmenų, pranešusių apie Kodekso nuostatų nesilaikymą, visišką konfidencialumą ir užtikriname jų apsaugą, kaip tai numatyta įstatymuose.

5. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 5.1 Už Kodekso peržiūrą ir atnaujinimą atsakingas įmonės darbuotojas, atsakingas už atitikties ir rizikų valdymą.
 - 5.2. Kodeksas tvirtinamas, keičiamas, pripažįstamas netekusiu galios Įmonės direktoriaus įsakymu.
 - 5.3. Kodekso nuostatos peržiūrimos ir pagal poreikį keičiamos ne rečiau kas 2 metus arba įvykus reikšmingiems pokyčiams.
 - 5.4. Pasikeitus teisės aktams, Kodeksas taikomas tiek, kiek neprieštarauja aktualiams teisės aktams.
 - 5.5. Kodeksas yra skelbiamas viešai VASA interneto svetainėje.
-